

Den sega dragkampen

10.06.2019

Ett skepp kommer lastat med pengar

1971

- Vi hörde om ålänningar som vägrade komma in till oss och teckna borgen för sina barn. De satte inte sin fot i Ålandsbanken, aldrig någonsin!

Det var sådana berättelser som Birgitta Dahlén fick höra som kundrådgivare. Hon började på banken 1971. Två år tidigare hade banken fyllt 50 år, firat med ny logotyp och en slogan som lovade att Ålandsbanken passar alla. Men många ålänningar kände sig allt annat än välkomna till banken.

Ett bankbesök var ännu på den tiden en trög process. Skulle du lyfta pengar fick du först köa för att få en utbetalningsnota. Med notan i näven ställde du dig sedan i en ny kö för att få ut dina pengar. Besvärligt, men ändå tidens melodi. Bankarbetet var i hög grad manuellt och för de anställda var jobbet minst lika omständligt som för kunden - om det nu kunde vara till någon tröst. Det verkliga problemet låg ändå i hur lånekunderna bemöttes av banken.

- Ett bolån är ditt livs största affär och ett avslag kan sätta väldigt djupa spår. Ofta handlade det inte bara om att banken sade nej utan att kunden kände sig felbehandlad. En person lär ha fått sitt nej med en ryggdunk och kommentaren: Och hur trodde du att du skulle få lån i den här banken då? Vi sårade ju människor otroligt djupt.

Och inte blev bilden av Ålandsbanken rosigare av att man uppfattade att banken behandlade folk olika beroende på vem de var. Till all lycka fanns det andra banker.

- Under alla mina 45 år på banken fick jag höra berättelser om kunder som hade lämnat Ålandsbanken för att de inte fick lån.

Varför var Ålandsbanken så njuugg med att låna ut pengar? Förklaring är mycket enkel. Det fanns inte tillräckligt med pengar. Folke Husell som sedermera ledde banken förklarar:

- Här vill jag försvara mina företrädare. En av

bankens viktigaste målsättningar på den tiden var att utveckla det åländska näringslivet och skapa arbetsplatser. Man hade en viss mängd inlåning som bas för utlåningen. Inlåningen bestod av depositioner från allmänheten och inlåningen från företag. Men behovet av utlåning till näringslivet var mycket större än inlåningen därifrån. Därför kunde banken inte tillfredsställa

lånebehovet hos alla, utan man måste välja. Idén att nyutlåning ökar penningmängden och därmed depositioner och inlåning hade ännu inte slagit rot på Åland.

Under 1970-talet började det röra på sig. Antalet kryssningsresenärer mellan Sverige, Åland och Finland formligen exploderade - taxfree, smörgåsbord och dans åt alla! När rederierna mådde bra, mådde Ålandsbanken också bra, riktigt så där jättebra.

- På banken simmade man i pengar från färjorna. Det var som Joakim von Anka nere i valvet. Vi räknade kubikmeter av pengar, vi hade två rum fulla och mera kom det hela tiden, det var säckvis med kontanter, minns Folke Husell.

Nu blev det lätt för banken att tjäna en hacka på så kallade notariatlån, då man förmedlade pengar till sparbankerna på fastlandet.

- Vi blev som en centralbank vad gällde stora delar av sparbanksrörelsen i Finland. Pengarna fanns på Åland, inte på fastlandet, säger Husell.

Samtidigt var det hög tid att reparera bankens skamfilade rykte. Hur skulle man gå tillväga? Kanske kunde man börja med att ta fram en bekväm stol och be kunden sätta sig till rätta?

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Dåligt rykte eller inte, ute på lokalkontoren byggde man relationer för fullt, som på Brändökontoret under 1970-talet. Ålandsbankens arkiv.